

Aquestes línies pretenen donar a conèixer a grans trets la situació actual del Museu Comarcal de Manresa, una situació hereva d'un passat molt concret i que, com és lògic, es projecta cap el futur. De totes maneres, no es tracta de fer-ne un breu repàs històric, ni de comentar amb detall el contingut de cadascuna de les seves sales. Per a qui vulgui assabentar-se d'això hi ha editada una guia que ho explica (2). Es tracta, més aviat, d'una valoració personal que té molt present, tant la inserció activa del Museu dins l'àmbit ciutadà, com la imatge que dóna al públic que el visita. I tot, per intentar potenciar la difusió d'aquesta important institució cultural manresana.

Encara que la història del Museu comença a finals del segle XIX, hem d'esperar que s'acabi la guerra civil per tenir reunits en un mateix local -l'antic Col·legi de Sant Ignasi- tots els seus fons, que són deguts, bàsicament a les aportacions del Museu Municipal, de la Seu i de les entitats excursionistes locals. L'any 1968, en morir el sots-director Mn. Valentí Santamaria, el Museu es va tancar, i així va restar durant vuit anys degut a la poca empenya de l'equip de l'alcalde Soldevila, doncs no s'ha d'oblidar que el Museu depenia i encara depèn de l'Ajuntament. Va ser el nou alcalde, el Sr. Roqueta, qui va mostrar molt interès en tornar a obrir les seves portes, i per a tal fi es va accelerar la restauració de part de l'edifici, que quedà materialitzada en onze sales inaugurades el febrer del 1977, i amb un contingut que és el que podem veure actualment. I és precisament aquest darrer fet un aspecte no gaire positiu, ja que han passat cinc anys des de la seva inauguració i els canvis o novetats que hi ha hagut són pràcticament nuls. Un mu-

seu ha d'intentar evitar la seva natural tendència a ser una entitat passiva, i no ha d'aïllar-se de les altres institucions culturals amb les quals es pot i s'ha de relacionar. Però d'això ja se'n parlarà més endavant. De moment, donem una ullada al present.

El contingut del Museu és heterogeni. En la seva major part està format per objectes artístics tradicionals -pintura, escultura, ceràmica- realitzats per artistes locals i també d'altres llocs, i que comprenen des de la prehistòria fins als nostres dies. Ara bé, hi ha un parell de sales que tenen un caràcter bastant diferent. L'una, és la sala dedicada a la geologia, plena de minerals i fòssils trobats a la comarca (3); l'altra, és la de la història de la ciutat, més aviat anecdòtica, amb objectes diversos que tenen algun tipus de relació amb la nostra història passada. Però deixant de banda això, si s'hagués d'escollir d'entre totes les obres del Museu les que puguin considerar-se com més importants, no hi ha dubte que les peces de ceràmica manresana del segle XIV, sobre les quals s'ha fet un interessant estudi (4), i el gran nombre de talles barroques, moltes d'elles d'escultors locals i que omplen la sala més gran, són els dos conjunts més destacats.

El públic que visita el Museu es troba amb un local net i agradable. A les primeres sales -geologia i arqueologia- hi veu una notable organització i un esforç per acostar el seu contingut al visitant d'una manera clara i didàctica, a través de fotografies, rètols explicatius, esquemes gràfics i fins i tot algunes maquetes. Ara bé, per desgràcia, no tot el Museu és així. Moltes de les obres de l'època medieval, moderna i contemporània, no tenen al costat ni tan sols la mínima però important

informació que suposa saber quan es va fer i qui és el seu autor. És cert que a vegades es desconeixen aquestes dades, però s'hauria d'intentar d'esbrinar-les, encara que només es pogués arribar a donar una cronologia aproximada o unes atribucions no del tot segures. Un museu també pot preocupar-se d'aquestes tasques d'investigació, tot i que ja sabem que això és més difícil del que sembla perquè es necessiten diners, temps i gent preparada per poder-ho dur a terme. Però el que també es troba a faltar -i això seria bastant més fàcil- són uns petits plafons que orientin sobre el contingut de cada sala, comentant una mica les característiques dels estils allà representats i la seva relació amb el context català, estatal o internacional. Malgrat

tot, i ja que estem amb aquest tema, és just reconèixer que s'està realitzant la catalogació sistemàtica de tot el material exposat, la qual cosa era absolutament indispensable, però que, de moment, encara no s'ha acabat.

En un museu d'aquest tipus -cronològicament tan ampli- és molt significativa la part d'art contemporani, doncs reflecteix bastant fins a quin punt l'entitat està en contacte amb la realitat del moment. I en aquest cas, el visitant sovint es deu quedar decepcionat, ja que, entre altres coses, espera trobar-hi una representació de l'obra dels artistes locals més destacats de l'actualitat. Però aquesta representació no hi és per enlloc. I caldria que hi fos. És cert que falta espai, però potser també falta una planificació

Sala d'art barroc.

en aquest sentit que sigui racional i decidida. És d'agrair que hi hagi una litografia de Miró o una escultura de Subirachs, però aquests casos aïllats no poden compensar una majora d'obres d'una qualitat artística bastant baixa. Una millora del nivell global es podria aconseguir fent una tria de les que hi ha, i deixant una mica de lloc a

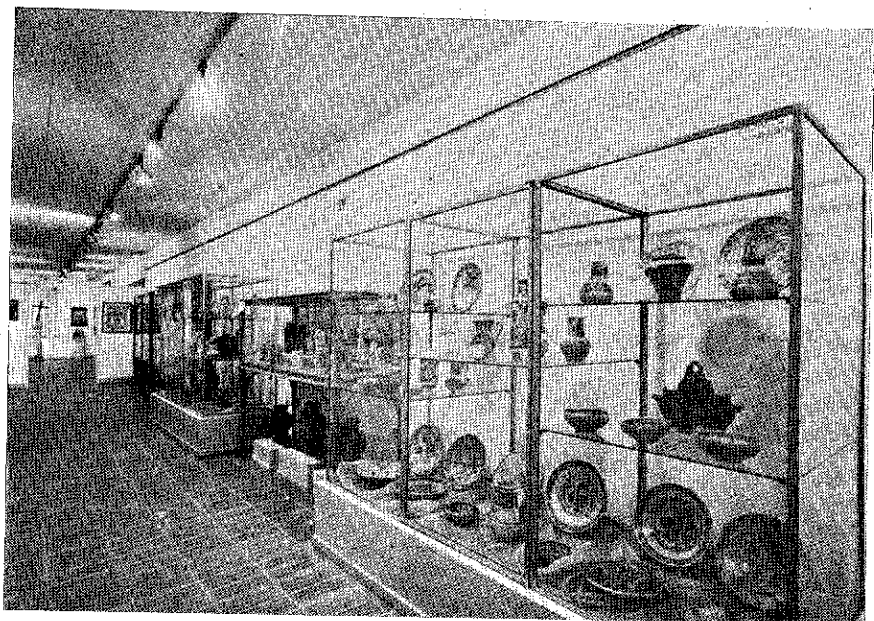
les noves generacions d'artistes manresans.

I el futur? Ja un article escrit a finals del 1978 en un diari local parlava de projectes per al futur (5). Es citava la restauració i adaptació de més sales, la restauració i neteja del claustre central de l'edifici i la creació d'unes petites seccions de numismàti-

ca i cinteria. Doncs bé, què hi ha de tot això? No gaire cosa. La col·lecció de monedes està a punt però falta on posar-les; quant a la cinteria, a més d'ésser un aspecte un xic marginal, només es disposa de mitja dotzena de peces; el claustre està a mig restaurar en espera d'una subvenció de la Generalitat; i la tan necessària adaptació de més sales -la qüestió més important de totes- encara no s'ha fet. Alguns dels inconvenients que avui té el Museu i que s'exposen aquí es podrien solucionar si es disposés de més espai. I en aquest aspecte, com en molts d'altres, l'última paraula la té l'Ajuntament, de qui depèn econòmicament. Fa poc es va presentar un pressupost que va ser massa elevat. Doncs bé, caldria rebaixar-lo. Però no es pot oblidar que el Museu té uns fons que dupliquen, com a mínim, el número d'obres exposades al públic. Una bona planificació per part del Museu i una bona disposició per part de l'Ajuntament seria la barreja ideal per tirar endavant positivament.

Per acabar, no es pot deixar de costat en aquesta aproximació al futur l'intent de fer que el Museu sigui visi-

tat per més gent. Després de l'eufòria del començament, l'interès del públic ha disminuït d'una forma considerable. I el seu contingut no s'ho mereix (6). És lògic que una institució d'aquest tipus en una ciutat com Manresa no tingui una xifra de visitants molt alta. Ara bé, segurament ho podria ser més. El Museu ha deixat de ser notícia i convindria que ho fos sovint. Això vol dir rebutjar la idea de simple magatzem, organitzar algunes activitats que el converteixin en una entitat dinàmica, tenir una relació més directa amb d'altres institucions locals, etc. (7). Però no ens enganyem. Un museu sempre és un magatzem, però ha de ser un magatzem que tingui entrades i sortides, que investigui sobre les obres que conté, en definitiva, un lloc on hi hagi moviment. No es tracta aquí de fer una llista de les activitats que es podrien dur a terme, però crec una bona idea la possibilitat -com ja es va fer els darrers mesos de l'any passat- d'organitzar una sala rotativa, és a dir, dedicar un espai a exposicions diverses de determinats estils o artistes, i que canviï periòdicament. I també convindria

Sala de ceràmica.

que les relacions amb altres institucions culturals no fossin solament burocràtiques, sinó que es materialitzessin en fets concrets. És elogiós l'esforç del Museu per acostar-se als Col·legis de la ciutat. La llàstima és que els centres docents no responguin amb l'interès que seria desitjable. D'altra banda, també es podria potenciar la relació amb el Cercle Artístic, l'Escola d'Arts i Oficis, i fins i tot amb d'altres museus de Catalunya.

El Museu Comarcal de Manresa val la pena visitar-lo. Aquest article ha intentat assenyalar algunes de les seves característiques actuals -tant positives com negatives- i ha presentat un esbós de com es dibuixa el futur. Esperem que aviat pugui deixar enrera el seu caràcter provisional i parcial, i, paral·lelament, vagin sorgint noves idees que augmentin la seva participació en el context ciutadà i comarcal. Cal, doncs, que el Museu sigui notícia més sovint.

NOTES

- (1) Agraeixo des d'aquí al sots-director del Museu, Mn. Josep M. Gasol, per la informació que m'ha donat, la qual -tenint en compte l'escassa documentació escrita que existeix- m'ha estat molt útil a l'hora de redactar aquest article.
- (2) Josep M. GASOL, **Museu Comarcal de Manresa. Guia sumaria**, Ajuntament de Manresa, octubre, 1977. Es pot veure també el llibre de diversos autors, **Museus singulars de Catalunya**, Diàfora S.A., Barcelona, 1979, ps. 100-103
- (3) Recentment, les mostres geològiques del Museu han estat cedides al Museu de Geologia de l'Escola Universitària Politècnica. En principi només es té previst traspasar els fons que no estan exposats, però potser seria convenient -donada l'apressant falta d'espai i el fet que aquesta sala trenca un xic la unitat del conjunt- cedir també el material que està exposat al públic actualment.
- (4) Francesca RIERA i Joan-F. CABESTANY, **Ceràmica de Manresa segle XIV**, Caixa d'Estalvis de Manresa, 1980
- (5) Veure "Una visita al Museu de Manresa", **Gazeta de Manresa**, 23 de desembre de 1978
- (6) En l'article esmentat anteriorment es citen les importants personalitats que l'han visitat interessant-se per la seva col·lecció de ceràmica, i en el capítol de divulgació es deixa constància dels reportatges fets per RTVE, pel No-Do, per l'emissora Ràdio-4 i per "La Vanguardia". Malgrat tot, també s'hi pot llegir el següent comentari: "... sembla que l'antic interès, la gran inquietud ciutadana, el desig d'una informació total i solvent, han disminuït força. Hom no sap si és perquè la informació ha estat suficient i satisfactòria, o sí, al revés, per la manca d'una informació més assídua sobre les activitats d'aquesta important institució cultural manresana".
- (7) Una mica en aquesta línia està l'article d'Antoni SERRA i Carles PERRAMON, "El Museu, un magatzem?", **Regió 7**, 14 de gener de 1982